

I juni 1951 blev manuskriptet *Science of Survival: Simplified, Faster Dianetic Techniques* udsendt i forbindelse med den første årlige konference for Dianetik-auditorer (*Hubbard Dianetic Auditors*).¹⁰⁹ Konferencen blev holdt i Wichita, Kansas af *Hubbard Dianetic Foundation*. Kongressen havde til hensigt dels at instruere auditorer i nye auditingteknikker og dels at stifte en international sammenslutning af auditorer (*International Association of Hubbard Dianetic Auditors*).¹¹⁰

Bogen henvender sig til dem, som allerede er fortrolige med dianetikens grundlæggende ideer og principper, særligt til auditorer. Det er en bog, som *angiveligt* indfører i den seneste udvikling inden for dianetik-terapeutisk metode, og som desuden – efter egne udsagn – indfører en række videretolkninger af dianetikken, som denne blev fremlagt i Dianetikbogen. Jeg vil efter at have redegjort for disse demonstrere, at der snarere end videretolkninger er tale om nye ideer, som set i et historisk lys indvarsler en ny æra for L. Ron Hubbard, nemlig *religionen Scientology*.

Theta-MEST-teorien¹¹¹

I bogen fremsætter Hubbard den idé, at livet er andet og mere end blot et mekanisk samspil mellem atomer og kemiske stoffer. Fra dette udgangspunkt er den såkaldte *theta-MEST-teori* afledt. Denne filosofiske teo-

ri udfolder ideen om to universelle størrelser, *theta* og *MEST*, som med deres vidt forskellige kendetegn og deres indbyrdes forhold former betingelserne for menneskets eksistens. Med menneskets eksistens menes her både mennesket som biologisk art og som kulturelt væsen (= livskvalitet).

Theta¹¹² symboliserer livskraften. Theta er en energi, som eksisterer adskilt fra det fysiske univers, som vi kender det. Livskraften er underlagt „love“, som er parallelle med, men dog ulig det fysiske univers' love.

Det fysiske univers kaldes *MEST*, fordi det består af materie (engelsk: *matter*) og energi (engelsk: *energy*) i rum (engelsk: *space*) og tid (engelsk: *time*).¹¹³

De to universer har en naturlig tiltrækning på hinanden, og de tørner sammen igen og igen. Når disse sammenstød bliver for hårde, ødelægges en del af theta og *MEST* og bliver til henholdsvis *entheta* og *enMEST*. *En-* som forstavelse betyder ifølge Hubbard *enturbulated* (dansk: enturbuleret eller forstyrret),¹¹⁴ dvs. noget, som er forstyrret eller ødelagt. Forskellen mellem theta og *entheta* bliver da følgelig, at theta i sin ikke-beskadigede form har større evne til at besejre det fysiske univers. Forskellen mellem *MEST* og *enMEST* er, at *MEST* som fysisk substans er helt eller delvist planlagt og organiseret af theta. *EnMEST* derimod er uorganiseret, men dog delvist forstyrret af *entheta* – netop på grund af de uophørlige sammenstød de to universer imellem. Dette kender vi som smerte.

Theta i sin oprindelige form beskrives af Hubbard som ren fornuft eller ren potentiel fornuft, mens *MEST* er det kaotiske fysiske univers, den fysiske grundsubstans.¹¹⁵ *Thetas mission* er at besejre det fysiske univers ved konstant at forandre og ordne og organisere *MEST*. *Thetas cyklus* består derfor i en veksel mellem sammenstød med *MEST*, hvorved theta opnår

viden om MEST, og tilbagetrækninger, hvor theta forbereder sig til nye angreb. Thetas overlevelse som livskraft i dette univers (univers betyder her det univers, som vi kender til, men der er også andre universer) er afhængig af dets evne til at foretage disse erobringer af MEST med tilfredsstillende resultat.

Når det tidspunkt indtræder, hvor for meget MEST og theta er blevet tilstrækkeligt beskadiget, vil døden indtræde. Døden er en nødvendighed, idet den er nødvendig som tilbagetrækning for theta. Dette skyldes, at hver arts udvikling, hver generation af liv manifesterer en fremgang, fordi thetas erfaring fra sammenstødene med det fysiske univers gør theta dygtigere og dygtigere til at erobre det. Ved at opleve smerte lærer cellerne hele tiden nye og mere effektive overlevelsesmuligheder. Derfor betyder thetas voksende besejringsevne, at det kan manifestere sig i højere og højere livsformer. Mennesket er den hidtil højeste livsform, fordi kun mennesket af alle arter indeholder tilstrækkelig theta til potentielt at kunne forandre MEST i tilpas store mængder.

Trods dette positive syn på udvikling af højere og højere livsformer er døden dog ikke kun ønskelig, selv om den betyder en rehabilitering af theta.¹¹⁶ Idet theta altså konstant akkumulerer viden om MEST, akkumuleres samtidig den smerte, som opstår ved sammenstødene mellem de to universer. Denne ophobning påvirker naturligvis thetas evner negativt. Døden beskrives derfor af Hubbard som en nødvendighed set i forhold til den måde, tingene fungerer på *nu*, men han påpeger, at mennesket kunne nå endnu højere, dersom det ville understøtte thetas kamp på en mere konsekvent måde. Døden er nemlig kun positiv for de fysiske former (kroppen). Derimod beskrives den som *tidsspilde* for theta. Dette kan synes som en selvmodsigelse fra Hub-

bards side, men dette er netop scientologiens pointe: At der er forskel på tingene, som de *synes* at være, og på, hvordan de *er*. Forskellen mellem de to betingelser er primært, at mennesket ikke har erkendt, hvordan tingene er. Det er denne erkendelse, som scientologien lærer mennesket at opnå og anvende: at give afkald på afhængigheden af kroppen for at rehabilitere sig som det åndelige væsen, mennesket under al overflade er.

En tolkning af theta-MEST-teorien

Theta-MEST-teorien er, som det vil være fremgået af min gennemgang, fremstillet af Hubbard i et meget teknisk og tilstræbt videnskabeligt sprog. Hvad betyder denne teori egentlig set i lyset af, at det er religionen Scientology, som er vor primære interesse?

I Dianetikbogen lægger L. Ron Hubbard gentagne gange vægt på, at det er *funktion*, det vil sige om ideen fungerer, ikke *struktur*, han er interesseret i.¹¹⁷ Ifølge Hubbard virker ideen om de forskellige sind, og en god teori er netop den, som virker. Med theta-MEST-teorien bevæger Hubbard sig ind i, hvad man kunne kalde den *strukturelle sfære*.

Med dianetikken satte Hubbard navn på tingene i et praktisk øjemed, men dianetikken indeholder ingen *metafysiske* betragtninger, dvs. betragtninger, som rækker ud over det materielle niveau. Tværtimod forklares alt inden for en *naturalistisk* ramme ud fra årsag og virkning. Dette understreger dianetikken tilstræbte videnskabelighed. Sindet har betydning for kroppen, og hændelser, som mennesket har været udsat for, kan senere restimuleres og blive til gene for dets fysiske og mentale velbefindende.

Theta-MEST-teorien er mere end dette. Den er en *metafysisk og ontologisk* (ontologi: læren om det værende)

Theta-MEST-teorien og Scientology

Jeg mener, at theta-MEST-teorien på det religiøst-filosofiske plan kan betragtes som startskuddet til religionen Scientology.¹²² Teorien er en forudsætning for hele scientologiens idé om adskillelsen mellem det fysiske og det åndelige, det uendelige og det forgængelige. Det er denne teori, som muliggør det valg, som scientologien lærer, at mennesket har, nemlig det valg at erkende, at mennesket ikke er et produkt af det fysiske univers alene, men at dets åndelige natur muliggør en anden slags liv. Derfor er theta-MEST-teorien også bærer af en cyklisk tankegang, der ikke var til stede i dianetikken. Thetas forsøg på erobring af MEST er en kamp, hvor begge beskadiges, og døden indtræder, når begge er for ødelagte. Dernæst starter erobringen igen, ikke forfra, men på ny – på et nyt niveau. Ånden er udødelig, og hvis mennesket erkender dette og frasiger sig det fysiske, kan udødeligheden opnås. Et af de perspektiver, som nævnes men ikke uddybes i *Science of Survival*, og som bliver den helt centrale faktor i Scientology, er ideen om menneskets udødelige Selv eller Ånd, kaldet *Thetanen* (personificeret form af theta). I 1951 opfattede Hubbard stadig theta som dækkende alle former for udødelig livskraft. Dog nævner han begrebet *theta body*, men som en mulig fremtidig del af theta-MEST-teorien, idet han påpeger, at viden om theta body endnu er på et meget indledende niveau.¹²³

Scientologien 1952-56: Religionen tager form

Begrebet *Scientology* dukker op første gang i forbindelse med en række foredrag, som Hubbard holdt på *Hubbard College* i Wichita, Kansas (grundlagt den 12. februar 1952).¹²⁴ Disse foredrag fandt sted i marts 1952, og

de to første foredrag fra den 3. marts¹²⁵ bar titlerne *Introduction to Scientology: Milestone One* (på dansk: Introduktion til Scientology: Første Milepæl) og *Introduction to Scientology: Outline of Therapy* (på dansk: Introduktion til Scientology: En skitse af terapien).¹²⁶ I en artikel, som blev trykt i midten af august 1952, præsenteres den nye „videnskab“. Det forklares, at navnet Scientology er dannet af det latinske *scio*: „at vide“ eller „skelne“, og af det græske *logos*: „ordet“ eller „den udvendige form, som udtrykker den indre tanke/gør den indre tanke kendt“. Dermed betyder navnet „viden om viden“ eller „videnskaben om viden“.¹²⁷

For scientologien gælder det samme som for dianetikken: Den fremlægges ikke i sin endelige form fra den ene dag til den anden, men derimod over en årrække. Hubbard eksperimenterer med terminologien og i nogen udstrækning med fremlægningsen af tingenes årsager og sammenhænge. I modsætning til dianetikken, hvis grundlæggende principper blev fremlagt endeligt i ét værk, findes den scientologiske sammenhæng ikke samlet, men derimod spredt i en lang række værker. Værkerne tager fat på enkelte problemstillinger og ideer, som så fremlægges efterhånden. Årene 1952-56 er de år, hvor Hubbard udvikler scientologiens religiøse ideer, hvor han eksperimenterer med sprog (og med forholdet til dianetikken), og hvor ideerne og deres sammenhæng falder på plads.¹²⁸

I det følgende skal vi se på de centrale begreber i Scientologys religiøse filosofi.

Universer

Den dualisme, som er til stede i theta-MEST-teorien mellem de to universer og deres vidt forskellige karakteristika: theta som ren, potentiel fornuft og livskraft, og

MEST som det kaotiske, fysiske univers, er gennemgående i den scientologiske idéverden. Der er en grundlæggende værdiladning, som både når det gælder opfattelsen af verdensordenen (kosmos) og menneskesynet (*antropologien*), betyder, at MEST er det tunge, bremsende og regressive princip, mens theta er det lette, livgivende, udviklende og progressive. Der er dog andre ideer om universer, som supplerer theta-MEST-teorien. En gennemgang af disse supplerende forestillinger vil vise at Hubbard „genbruger“ centrale begreber.

Et univers defineres som „et system af skabning“. ¹²⁹ Ifølge scientologien findes der mange universer, men der er to, som i forbindelse med mennesket er særligt interessante. Disse to universer er MEST-universet og theta-universet! ¹³⁰

MEST-universet er det fysiske *fællesunivers*, dvs. det univers, som vi hver især som individer har til fælles med andre mennesker. Dette univers er baseret på enighed; det eksisterer, fordi vi er enige med andre om dets eksistens. Det betegnes som *reality* (på dansk: realitet, virkelighed). ¹³¹

Theta-universet er det enkelte individs eget personlige univers. Dette univers' eksistens er ikke baseret på enighed, men på en faktisk viden om eller erkendelse af dets eksistens. Scientologien udtrykker dette ved hjælp af ordet *actuality* (på dansk: det faktiske eller det aktuelle). ¹³²

Det personlige thetaunivers er virkelig modsat dét, der synes at være, nemlig det kollektive. Hvad betyder det? At den verden, som vi deler med hinanden, er en *illusion*, forstået på den måde, at den ikke eksisterer som noget uden for vores kollektive bevidsthed, men netop kun i kraft af vores vedvarende enighed om, at den er der. Reality i en scientologisk sammenhæng betegner

netop „det tilsyneladende“, der står i modsætning til *actuality*, som inden for Scientology betyder „det, der virkelig er“. Dette er et eksempel på den måde, hvorpå Hubbard har omdefinert ord i forhold til deres almindelige betydning.

Det fælles univers beskrives som et brutalt univers, hvor gennemsnitsmennesket må bruge fysisk magt for at eksistere, hvor mennesket må finde sig i at gå på kompromis, og hvor han eller hun konstant konfronteres med paradokser. Fordi dette univers kun indeholder det, som alle er enige om findes der. Hvis et individ er uenig med resten af flokken, straffes han eller hun med udelukkelse af fællesskabet. Fællesuniverset er ikke styret af rationalitet, men af brutalitet. ¹³³

I thetauniverset derimod er ærlighed, lykke, etik og retfærdighed muligt, fordi ethvert individ beslutter for sig selv, hvad der findes i hans eller hendes subjektive univers. ¹³⁴

Handlingscyklusser

Til hvert af de to universer er knyttet en *handlingscyklus*. Til MEST-universet hører den *tilsyneladende handlingscyklus*. Til thetauniverset hører den *faktiske handlingscyklus*. En cyklus betyder ifølge Scientologys tekniske ordbog „fra begyndelsen til slutningen på en villet handling“ eller „et tidsrum med en begyndelse eller en slutning“. Det betyder, at det gentagne forløb, som ligger i den „normale“ brug af ordet ikke ligger i scientologiens sprogbrug på dette felt.

Den tilsyneladende handlingscyklus ser således ud: *Skåbe, Overleve, Ødelægge*. Et eksempel: Først fødes man, derefter overlever man en periode, og til slut dør man. Dette forløb er typisk for det fysiske univers (både forstået som det store fysiske MEST-univers og som kol-